AKTUALITEITEN

NUMMER 11 / FEBRUARI 1984

ANTWERPEN
GPP 8 1294

B.A.S.T.T. vzw
Desguinlei 66
2018 Antwerpen
(03) 238 38 56

verschijnt zes maal per jaar

verantwoordelijke uitgever
Guido Canfyn
Fonteinstraat 53
2200 Borgerhout

BASTT vzw

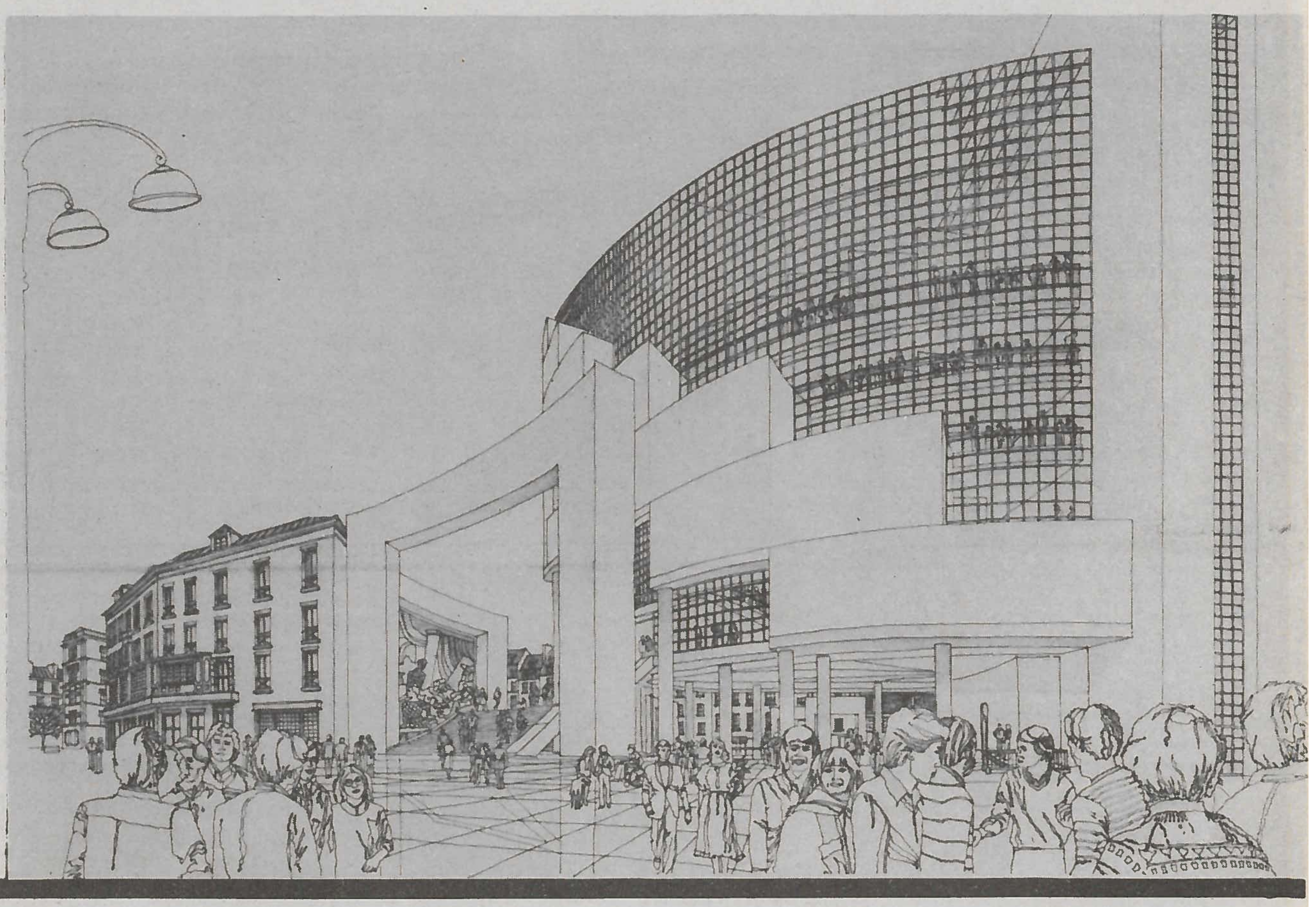

redaktie
Werner E. De Bondt
Eddy Galle
Guido Snoeck
Ria Verbergt
Roos Werckx

Nederlands Theater Instituut
Herengracht 166-168
1016 BP AMSTERDAM
Tel.: 00 31 20/ 23 51 04

Nthl mededelingen

Tentoonstellingen

25 november 1983 t/m 28 oktober 1984

'Een huis vol theater'

We hebben vaak gemerkt dat veel mensen, ook onder degenen die regelmatig één van de afdelingen van het Nthl bezoeken, maar zeer ten dele op de hoogte zijn van de rijkdom die het Nederlands Theater Instituut op het gebied van het Nederlands theater uit heden en verleden bezit. Dat is ook niet zo verwonderlijk, omdat het leeuwedeel van de verzameling is opgeborgen op zolders en in kasten. Het is een bezit dat varieert van prenten, tekeningen, schilderijen, affiches, kostuums, poppen, miniatuurtonelen en antieke goochelattributen tot programma's, recensies, foto's, geluids-, film- en video-opnamen en het meest actuele documentatiemateriaal. De onbekendheid met ons bezit willen we wegnemen met de tentoonstelling **'Een huis vol theater'**, waarin een selectie uit al het materiaal te bekijken en te beluisteren is. Eén tentoonstelling, afgerond en wel, doet natuurlijk geen recht aan de omvang en variëteit van de verzameling. Daarom hebben we gekozen voor een wisselende tentoonstelling: videoprogramma's worden per week gewisseld, affiches per twee maanden, kleine thema-tentoonstellingen per drie maanden, terwijl medio mei een grotere wisseling zal plaatsvinden.

In de komende periode omvat **'Een huis vol theater'** o.a. kostuums van acteurs en actrices uit de eerste helft van deze eeuw, miniatuurtonelen en kijkdozen uit de 18e en 19e eeuw, poppen uit de collectie Wim Meilink en Hinderik de Groot, ontwerpen en maquettes van Nicolaas Wijnberg, Herman Gordijn, Frank Raven, Paul Gallis en Toer van Schayk, een audiovisueel programma, een kleine special over Wim Kan en de volgende thema-tentoonstellingen:

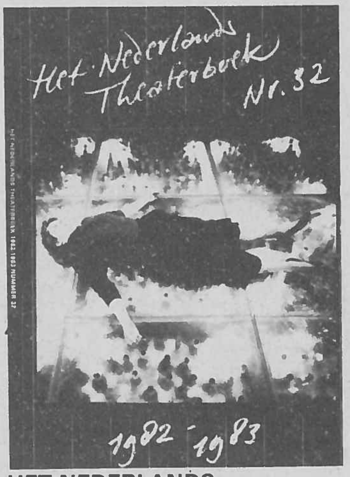

HET NEDERLANDS THEATERBOEK NR. 32

Rijk gedocumenteerd en geïll. met 100 theaterfoto's. Met artikelen van belangwekkende en/of spraakmakende tendensen in het theater, gerelateerd aan gebeurtenissen of voorstellingen in het seizoen 1982/1983. Eindredaktie: Hanny Alkema. Uitg. Nthl. Prijs f 20,–/Plusleden Nthl f 15,–

25 november 1983
t/m
29 oktober 1984

EEN HUIS VOL THEATER

Elke dag open, behalve op maandag

– 23 december t/m 5 februari 'Tilly Sylon, een vergeten danseres'. Door middel van foto's, programma's en kostuums van Tilly Sylon wordt een beeld geschetst van de voor het Nederlands ballet belangrijke periode 1920-1940.

– 24 december t/m 29 januari 'Bezittingen en sfeer van het Theatermuseum'. In het kader van het eindexamen werkten studenten grafiek/schilderen o.l.v. Herman Gordijn aan de opdracht om in een afgebakende tijdsperiode een serie werk te maken. Dit resulteerde in drie tentoonstellingen elk met een eigen thema, die in dezelfde periode te zien zijn: 'Adam in ballingschap' van het Publiekstheater onder regie van Hans Croiset in de Stadsschouwburg Amsterdam, 'Amsterdam', in het Amsterdams Historisch Museum en de bovengenoemde tentoonstelling in het Nederlands Theater Instituut.

– 31 januari t/m 1 april 'Theateraffiches Nicolaas Wijnberg'; een keuze uit de affiches die Nicolaas Wijnberg vanaf de jaren 50 ontwierp voor o.a. het Rotterdams Toneel en de Nederlandse Comedie.

– 7 februari t/m 20 mei 'Toneelwaaiers'; enkele fraaie, met veren en pailletten versierde toneelwaaiers zijn onlangs gerestaureerd en worden nu weer voor het eerst geëxposeerd.

– 21 februari t/m 22 april 'Chiel de Boer, cabaretier'; tekeningen, foto's, teksten en radio-opnamen van deze in 1978 overleden tandarts en cabaretier. Een tentoonstelling uit zijn nalatenschap.

– 3 april t/m 20 mei 'Theateraffiches Frank Raven'; een keuze uit de affiches die Frank Raven ontwierp in de jaren zeventig voor het Nieuw Rotterdams Toneel en toneelgroep Theater.

– 1 mei t/m 17 juni 'Nieuwe aanwinsten; Aangekocht'; tekeningen, prenten en schilderijen, die de laatste twee jaar gekocht zijn op veilingen en van kunsthandelaren en antiquairs.

– 22 mei t/m 29 juli 'Theateraffiches Anton Beeke'; een keuze uit de affiches uit de jaren 70, ontworpen voor Mickery, Holland Festival en de Nederlandse Opera Stichting.

– 25 mei t/m 28 oktober 'Toneelkostuums na 1945'; de samenstelling is dusdanig dat de bezoeker een goede indruk krijgt van de verschillende soorten kostuums. De nadruk ligt vooral op het fantasievolle materiaalgebruik, zoals de verwerking van rubber, plastic en afvalmaterialen in het hedendaagse toneelkostuum.

– 25 mei t/m 28 oktober 'Annie M.G. Schmidt'. De tentoonstelling biedt een beknopt overzicht van het veelzijdige oeuvre van de schrijfster met behulp van foto's, affiches, kostuums, geluids- en videobanden.

– 26 juni t/m 26 augustus 'Nieuwe aanwinsten; Geschonken'. Zonder de voorwerpen, die aan het NthI geschonken worden, zou de verzameling niet zo uitgebreid en volledig zijn als ze nu is. In deze tentoonstelling wordt een overzicht gegeven van schenkingen van particulieren en instellingen uit de afgelopen jaren.

– 31 juli t/m 30 september 'Theateraffiches Jan Bons'; een keuze uit de affiches die Jan Bons in de jaren 60 en 70 heeft ontworpen o.a. voor Studio en toneelgroep De Appel.

– 2 oktober t/m [illegible] december 'Theateraffiches Dick Elffers'; kleurrijke affiches, ontworpen in de vijftiger en zestiger jaren voor het Holland festival.

AMERSFOORT

Het moment waarop we bezig zijn met de voorbereidingen van onze tweede Teater-technische Handelsbeurs (15-16-17 juni in het cc te Hasselt), leek ons geschikt om even terug te blikken op het initiatief van onze zustervereniging in de Flint te Amersfoort (25-26 augustus 83).
Een ander aspekt als inleiding is de subjektiviteit: persoonlijke interesse sluit koele objektiviteit uit!

Het BASTT-initiatief om de leden (gratis) naar de tweejaarlijkse nederlandse Teatertechnische Tentoonstelling te brengen kreeg toch 28 positieve reakties. Effektief vertrek aan de Singel werd 8.30 en aankomst aan de Flint 10.30. Terplaatse ontmoetten we nog enkele leden die als firmavertegenwoordigers aanwezig waren of met eigen middelen reisden.
Een behoorlijk vlaamse delegatie dus! Ter plaatse verspreidde de groep zich in het ruime komplex naar verschillende oriëntering of interesse. Heel wat bekende mensen uit firma's, verenigingen, schouwburgen of gezelschappen werden ontmoet. Een extra-uitgave (nr 2!) van PODIUM, het nieuwe vaktijdschrift van de Vereniging voor Podiumtechnologie diende als zeer verzorgd programmaboekje en vademecum.

De tentoonstellingen over nederlandse teaterarchitektuur en over de OISTT ontwerp-wedstrijd "Teaters voor reizende gezelschappen" waren niet erg opvallend en kregen misschien daarom niet de belangstelling die ze verdienden. Het forum over "de toekomst van de kulturele akkomodatie" werd ons inziens door weinigen van ons bijgewoond, begrijpelijk gezien de regionale instelling ervan.

De demonstraties van de werkgroep PERSPEKT in het teaterzaaltje trokken natuurlijk wel ieders belangstelling. Dit zeer technisch gericht gezelschap werkt met een hydraulisch-bewogen hellend speelvlak specifieke belichtings- en klanktoepassingen en vooral met zeer geperfektioneerde kombinaties van dia- en filmprojektie, zowel in transparentie als vanuit het zaalbalkon. De fotografische afwerking van het beeldenmateriaal valt hier zeker te benadrukken, waaruit nogmaals blijkt dat deze technieken alleen toepasbaar zijn mits degelijke vakmensen, aanzienlijke investeringen en strikte koncessies aan ruimte en aan het totale lichtbeeld van de voorstelling.
Alleszins heel knap werk! (NB: hun POLACOAT-doorzichtscherm 6x12 m

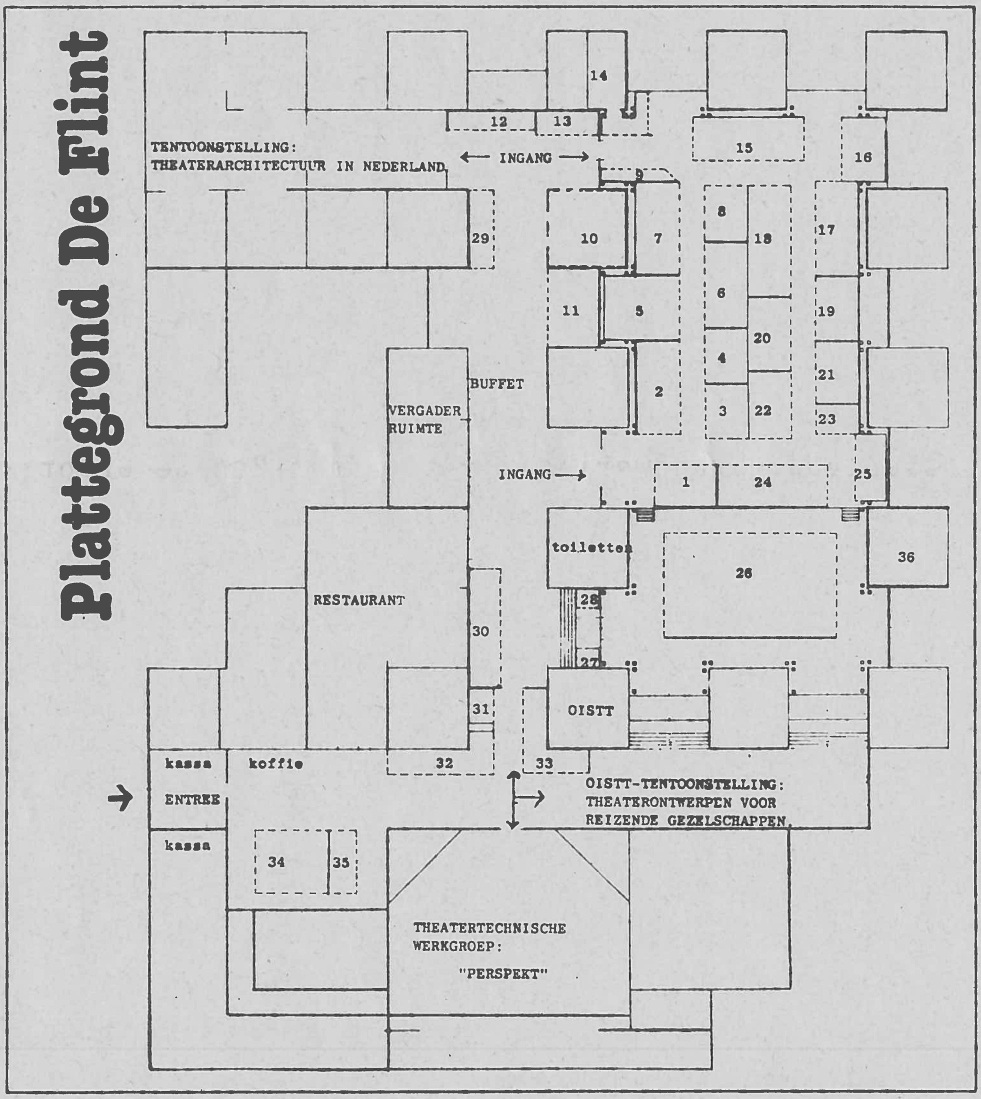

1. Siemens Ned. N.V.
2. AudioScript
3. R. de Groot
4. Reiche & Vogel PvbA
5. Roden Staal B.V.
6. Adquipment
7. Ampco Holland B.V.
8. Theatex
9. VSCD
10. Uniflex
11. Tobekon
12. Luhlf B.V.
13. H. van der Geest
14. Holland PA Service
15. Stage Theater & Techniek
16. D & R Electronics B.V.
17. Audio Electronics
18. Controllux
19. Westland Studio's
20. Ziller Technik GmbH
21. R. Beyne & Zn. B.V.
22. Telstar Harderwijk B.V.
23. Atlanta Acoustics
24. Croese
25. Electric Sound B.V.
26. Flashlight Holland B.V.
27. Kunstenbond FNV
28. Ver. voor Podiumtechnologie
29. Eigenhuysen Muziek B.V.
30. Selectronic B.V.
31. Aarnoudse B.V.
32. J. de Reus B.V.
33. Theatre Projects
34. STA
35. VST Objecten Meubelen
36. Int. Theatre Bookshop

kost ongeveer 12.000 gulden!!!)
Grootste interesse ging natuurlijk uit naar de Teatertechnische handelsbeurs, ondergebracht in de grote polyvalente hall en de aangrenzende doorgangen. De 36 deelnemende firma's uitgebreid bespreken zou ons te ver leiden, daarom volgend subjektieve hoofdlijnen zonder enig belanghebbend favoritisme. Alle grote belichtingsfirma's waren vertegenwoordigd met weer modernere lichtorgels en weer betere schijnwerpers, waartussen de keuze steeds moeilijker wordt.
Ook op gebied van geluid waren er een aantal interessante stands, zonder belangrijke uitschieters, tenzij misschien een persoonlijke

interesse voor de beroemde Micron-zendmikrofoons (te huur of te koop; zeer betrouwbaar maar natuurlijk ook zeer duur!)
Voor het eerst zag ik hier gerealiseerd wat nog slechts in mijn verbeelding bestond: materieelkoffers die het Flightcase-princiep kombineren met ultra-lichte kunststofplaten als de in-Strombeek-tentoongestelde Thermoclear.
Bij toneelbouw- en -stoffering waren zeker op te merken de berlijnse firma C. Adolph die specifieke ijzerwaren fabriceert als teaterboren, steekbanden, dekorscharnieren met krommers, musketons etc.; Beyne verdeelt o.a. spuitbussen voor brandwering van stoffen; Ron de Groot heeft als nieuws een foto-luminescent kleefplastic Jalite.
De Amsterdamse International Theatre Bookshop was ietwat verloren ondergebracht in een lokaal naast de indrukwekkende Flashlight-stand, maar bewees nogmaals dat bij hen de internationale vakliteratuur (duur) te koop is, spijtig nog steeds zonder enige nederlandstalige uitgave.

Tekenaar "koperen" Kees Van der Wilk stelde het prototypevvoor van het eindelijk verschijnende Teater Technisch Handboek over de Nederlandse Teaters, met uitgebreide technische gegevens, licht- en toneelplan (1/100). Wij vonden het verantwoord deze ook dure uitgave voor onze vereniging aan te kopen, en zodra de beloofde 4 delen in ons bezit zijn (aankomst verwacht rond 15 maart e.k.) worden ze ook ter inzage van onze leden ter beschikking gesteld!

Tot hier deze indrukken over een dag handelsbeurs-drukte, vermengd met gezellige teater-techniek-sfeer en een gevoel van tevredenheid over een behoorlijke vlaamse interesse voor dit initiatief van onze zustervereniging.
Aan hen en aan onze leden: PROFICIAT!

Guido CANFYN

MASSON-DRAGUET N.V.

LICHTORGELS

Door zijn futuristische technologie, zijn ver doorgedreven fabrikagetechnieken, de optimale kwaliteit van de onderdelen en de eenvoudige bediening, is dit materieel voorbestemd voor een veeleisend en professsioneel klienteel.

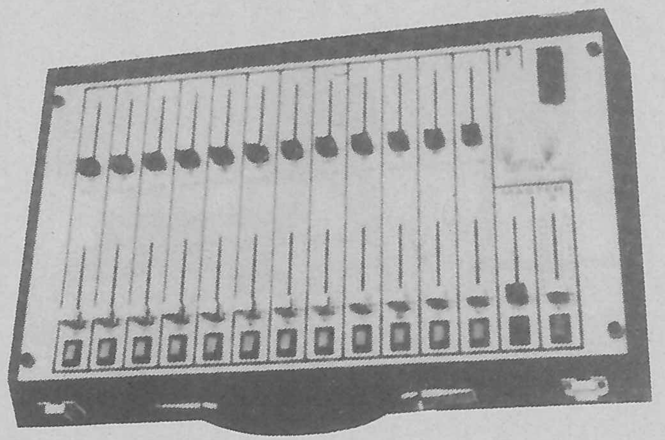

Klavier 12 kanalen - 2 preselekties
Mod. Baby Mixer

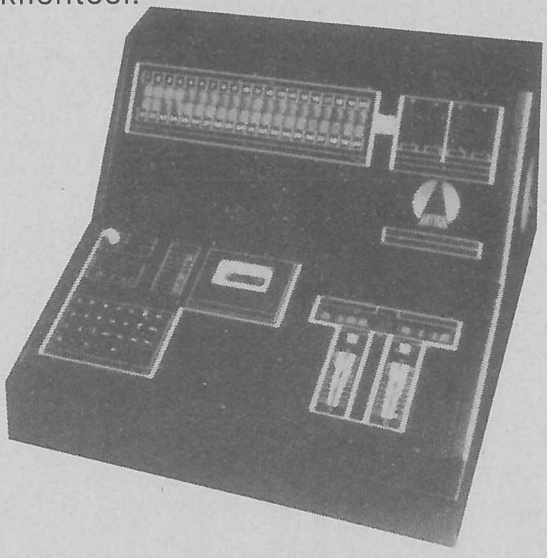

Geheugenklavier - 1600 preselekties

- Lichtorgels met manuele bediening en met geheugen
- Professioneel gamma
- Vaste of draagbare klavieren
- Dimmer-packs voor vaste inbouw of draagbaar in flight-cases
- Grote betrouwbaarheid
- Fijn en esthetisch afgewerkt
- Voordelige prijs

INDUSTRIEPARK 22
1430 WOUTERSBRAKEL
☎ 02 / 366.17.20 (5 l.)
TELEX 23074

ofwel: 02/582.25.56 - Dirk VAN den BROECK, vertegenwoordiger.

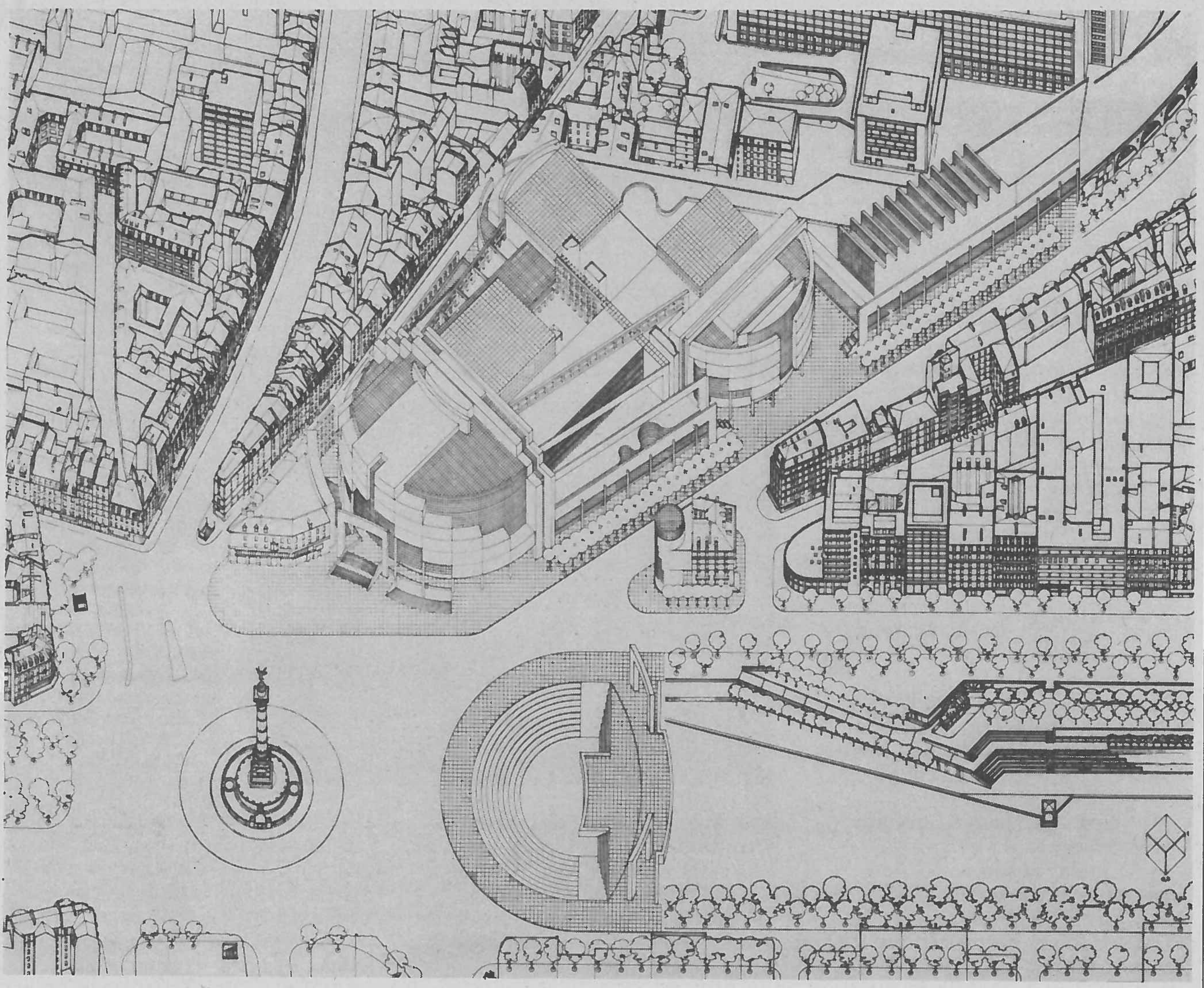

1

Winner: 250 000 FF

Canada

Carlos Ott

The only shortlisted scheme cited by the jury as representative of the second category of approach identified in the competition (see p43). Ott retains the existing island sites and road angles of the Place and is the only finalist to retain the facade of the building on the corner of the rue de Charenton, containing the Tour d'Argent restaurant.

Particularly noted by the jury for the 'clarity and relevance in responding to the objectives of the competition, frankness of expression, mastery of form; resolutely contemporary urban "handwriting" and qualities of insertion into the site', the scheme was commended by them for its provision of distinct volumes indicative of the various elements in the brief ('three half-cylinders for the two auditoria and large rehearsal room, a functional architecture for the workshops').

The separate foyers and piazzas for each auditorium and the provision of an open-air amphitheatre were also noted by the jury.

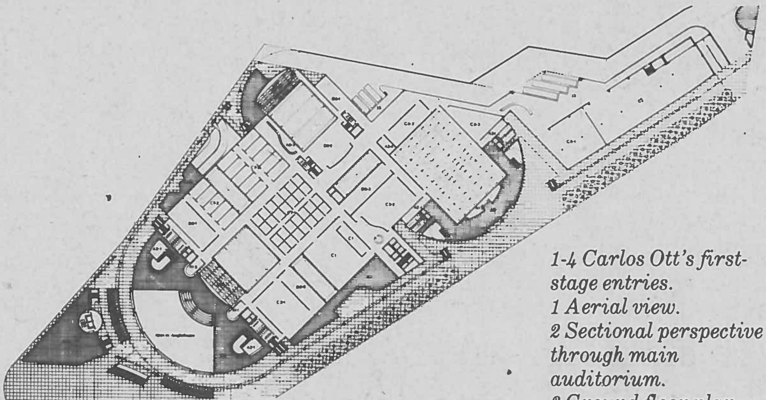

3

1-4 Carlos Ott's first-stage entries.
1 Aerial view.
2 Sectional perspective through main auditorium.
3 Ground floor plan.
4 Plan showing set manoeuvring area.

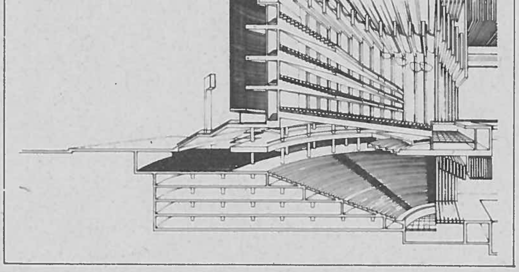

2

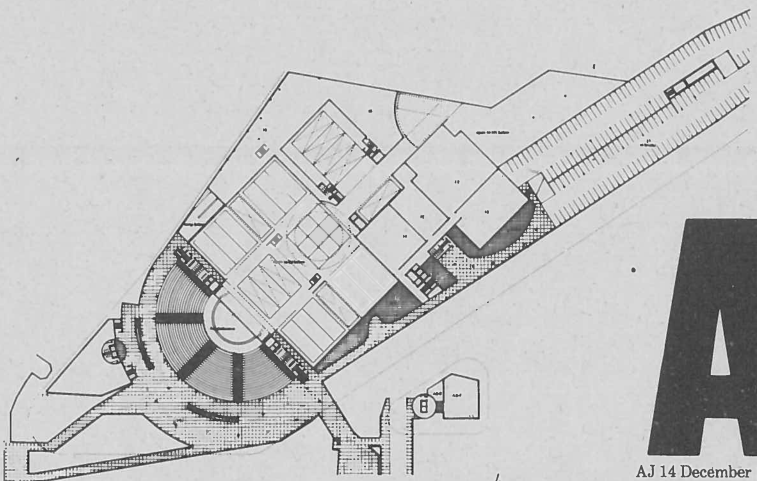

4

TOUARTUBE pvba

T.A.T. 7700 MOESKROEN

Werkplaatsen: Menenstraat 406

Tel. 056/33.13.44

Administratie: Ste. Germainstraat 136

Tel. 056/34.10.60

ALGEMENE MECHANISCHE UITRUSTING VAN TONEELRUIMTEN

- Hydraulisch brandscherm (octrooi)
- Lichtbruggen - Loopbruggen - Trekken
- Decors - beweegbare plafonds

HYDRAULISCH OPKLAPBARE GRADINS (Licentie)

PODIUMELEMENTEN, polyvalent opstelbaar.

Onafhankelijke telescopische steunen (Octrooi)

Degelijke en verzorgde uitvoeringen.

Dienst na verkoop.

Uitstekende referenties.

TWIN DESIGN

DEKORBOUW

Herdersstraat 18 / 2700 Sint-Niklaas

Tel. 03-776 44 07

RICHTLIJNEN TER VOORKOMING VAN PERTURBATIE IN KLANK (= AUDIO) EN OF VIDEOKETENS, TENGEVOLGE VAN HET GEBRUIK SAMEN MET THYRISTORREGELSYSTEMEN.

Doel

De te nemen voorzorgen aanduiden wanneer een lichtregelaar met thyristoren samen met audio- en video apparatuur wordt gebruikt.

Voortplanting en oorzaak van de parasietsignalen = perturbatie

A. door electro-magnetische straling rechtstreeks op de mikrofooncellen en hun kabels

B. door straling op de massapunten en afschermingen

C. door opwekking over de impedanties van gemeenschappelijke massa's

D. door de bronimpedantie van het voedingsnet

Voorzorgen te nemen bij de installatie

A.1.de dimmerkast zal indien mogelijk geplaatst worden buiten de ruimte waarin zich de mikrofoons bevinden (→ apart dimmerlokaal)

2.de elektrische bekabeling, welke de dimostaten verbindt met de stopkontakten voor de schijnwerpers, wordt gelegd in een metalen buis of kabelgoot. Alle buis- of gootelementen worden galvanisch verbonden en het geheel wordt geaard. Deze aarding zijnde volledig gescheiden van de elektronische massa van de audio- en of video-apparatuur.

B.1.veiligheidsaarding: bestaande uit de metalen behuizing of chassis van de audio- en of videoinstallatie. Deze behuizingen of chassis worden met elkaar onderling verbonden en aan 1 punt geaard.

2.phonische aarding: dit is het "koude" aansluitpunt van de audioinstallatie.

3.video aarding: dit is het "koude" aansluitpunt van de videoinstallatie.

Elk element van een uitrusting kan dus 3 "aardingen" omvatten.
Alle identieke aardingen mogen onderling verbonden worden.
Dat betekent dat er tussen de 3 soorten aardingen geen willekeurige koppelingen mogen gemaakt worden. (Kontroleerbaar met een Ohmmeter).
Wanneer aan vorige punten voldaan is, worden de 3 gescheiden aardleidingen naar 1 aardingspunt gebracht en verbonden. Wanneer een van de elementen van de audio- en of videoinstallatie (versterker - mengtafel - magnetoscoop) geen 3 gescheiden aardingen heeft, moet vanaf dat punt de aardleiding vertrekken, zo kort mogelijk naar de aardingspin.
Ten allen tijde moet vermeden worden dat er aardlussen gevormd worden in de massaverbindingen.

C.1.er moet zo veel mogelijk vermeden worden gemeenschappelijke aardleidingselementen te gebruiken.

2.de aardingsaansluiting van het lichtregelsysteem zal gescheiden zijn van de aardingsaansluiting van de audio- en of videoapparatuur.

3.het spreekt vanzelf dat de veiligheidsaardingen onderworpen zijn aan de wettelijke voorschriften ter zake en dat deze voorschriften van toepassing zijn.

D. Door zijn werkingsprincipe is de lichtregelaar een bron van vervorming voor de voedingsspanning. Deze vervorming zal groter zijn naarmate de impedantie over de voedingslijn (bekabeling - trap) groter wordt. Het is raadzaam de lichtregelaar te voeden met een aparte voedingslijn vanaf de trap in de H.S.kabine, gescheiden van de voedingslijn van de audio- en of videoapparatuur.

Conclusie

Alle voornoemde voorstellen en richtlijnen zijn gebaseerd op wetenschappelijk gefundeerd logisch denken en vooral op de ondervinding die ADB in de loop van de jaren kon opdoen.
Het respekteren van deze richtlijnen bij het uitvoeren van de installatie moet aan de gebruiker een uitrusting opleveren die gewaarborgd korrekt werkt.

Opgemaakt door de dienst Engeneering en Installatie van de nv ADB Zaventem.

ACRYLVORM *verwerkers van acrylglas*
alle konstrukties
acrylvorm pvba / ridder van ranstlei 94 - 2510 mortsel antwerpen
telefoon (031) 49 07 17

MEDEDELINGEN

Tot 11 maart wordt in de foyer van de KVO Antwerpen de vlaamse inzending voor de Praagse Quadriënnale 83 tentoongesteld.
U kan deze bezoeken tijdens de normale loketuren alsook een half uur voor elke voorstelling en tijdens de pauze.
Welkom!

Met het oog op de volgende jaarlijkse algemene vergadering en de verkiezing van de beheerraad worden de kandidaturen hiervoor op het sekretariaat (Desguinlei 66, 2018 Antwerpen) ingewacht.
De kandidaat-beheerder dient er evenwel rekening mee te houden dat dit uitsluitend schriftelijk dient te gebeuren en wel vóór 20 maart.
Mondelinge berichten worden niet aanvaard.

Door een technisch mankement hebben een aantal leden het vorige nummer van AKTUALITEITEN (10) niet gekregen. Op eenvoudig verzoek wordt dit hun toegestuurd.

Lex MEIJER
Max Roosstraat 29

1030 Brussel

Afgestudeerde toneelmeester en regie-assistent (RITCS, 1981), met ervaring als teatertechnieker (licht en geluid) zoekt werk als toneelmeester, regie-assistent of technieker.

UNIFORMEN KOSTUMIER
J. WILLAERT - ALGOET
BRANDVRIJE FRIEZEN EN POTEN
KOSTUMERING SCHOENEN BOTTEN HOEDEN
Oude Kalsijde 2 - 8748 Desselgem Tel. (056) 71 28 40

CULTUREEL CENTRUM STROMBEEK~BEVER

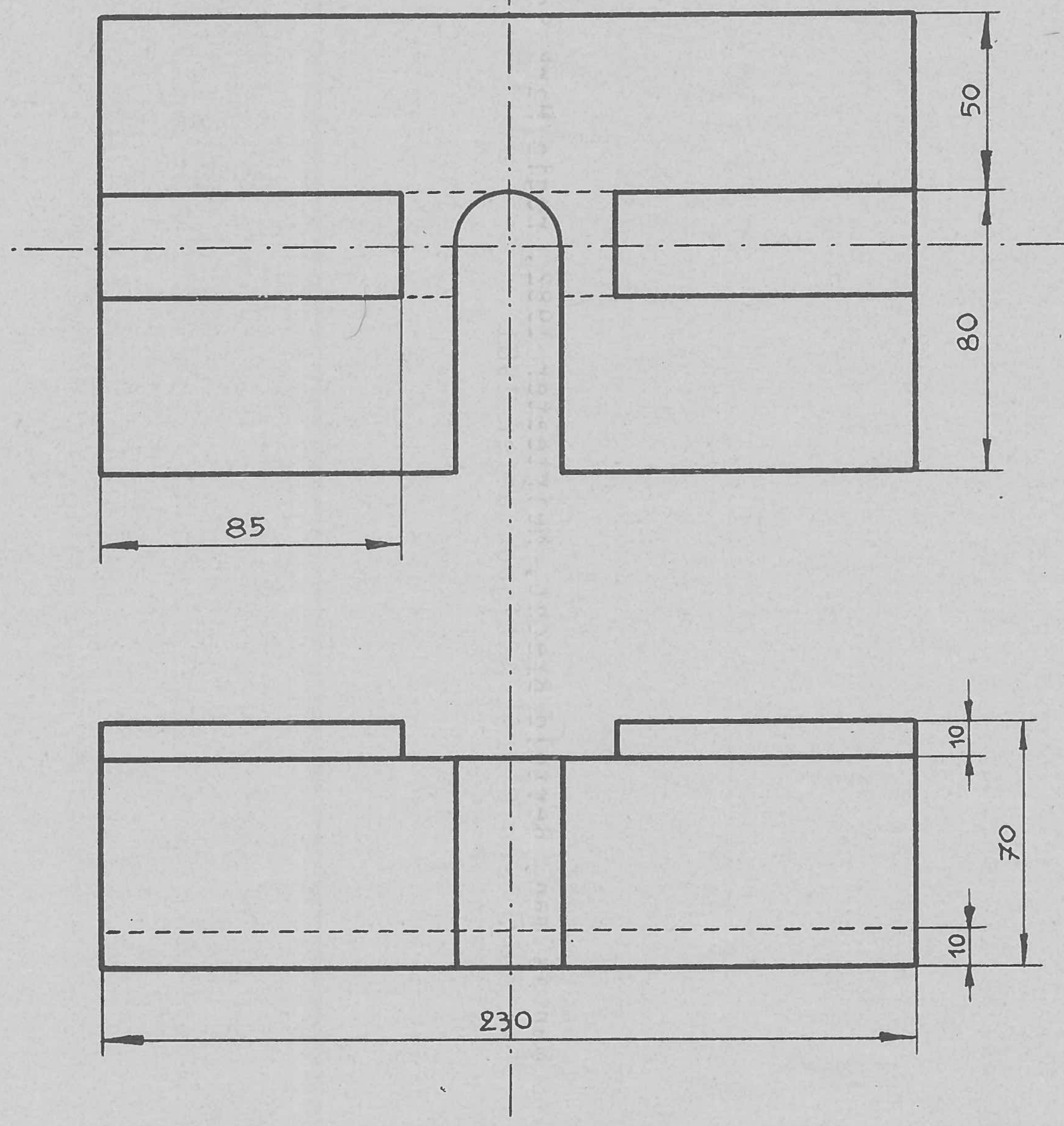

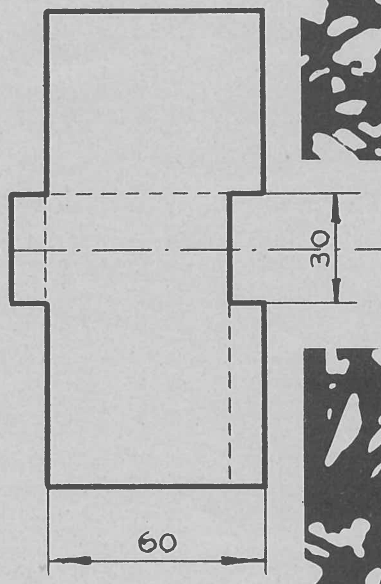

WIJ ZOEKEN :

- Een tweedehandse regeleenheid met 12 kanalen voor lichtorgel ADB DIT1. (de welbekende ijzeren bak met rode en groene knopjes.

- Collega theaters die hun kluitenvoorraad zien slinken, om deze samen te laten fabriceren. Grotere omzet ⟶ lagere prijs ! De door ons gebruikte kluit (12 kg.) is hierbij afgebeeld.

- Fabrikant van kluiten die deze tegen een redelijke prijs wil maken.

gemeenteplein 1820 STROMBEEK~BEVER / GRIMBERGEN Tel. (02) 267 41 56 &57

NOVI SAD

Op onze uitnodiging aan de leden scenografen en kostuumontwerpers om deel te nemen aan de Triënnale te Novy Sad kwam goede respons. Zodoende is er op donderdag 9 februari een zending maketten,foto's, kostuums en tekeningen vertrokken, richting Yousoslavië; mede dankzij de steun van het Commissariaat-generaal voor Internationale Culturele Betrekkingen.
Volgende ontwerpers en ontwerpsters zullen er hun werk voorstellen:

. Jacques BERWOUTS
dekorontwerp
Mahagonny, Bertold Brecht, ARENA 1983, regie Jaak Van de Velde
Company, Stephen Sondheim, ARENA 1983, regie Jaak Van de Velde

. Fernand BOUDENS
dekorontwerp
Tiefland, Eugen d'Albert, Opera voor Vlaanderen Antwerpen 1981

. Werner DE BONDT
dekorontwerp
De eerste blijdschap van Maria, Studio Herman Teirlinck, 1983, regie Alfons Goris

. Luc en Roos DHOOGHE - WERCKX
dekorontwerp
Agamemnoon, Eschylos, KVS Brussel 1981, regie Marc Bober

. Hartwig DOBBERTIN
dekorontwerp
De overtocht, Rene Verheezen, Nieuw Vlaams Teater Antwerpen 1983, regie Rene Verheezen

. Enny HUYLEBROECK
dekorontwerp
Wiener Blut, Strauss, UFO Enschede 1982, regie Volkmann

. Karina LAMBERT
dekorontwerp
Op de puinen van Carthago, René Kalisky, BKT 1982

. Jerôme MAECKELBERGH
dekorontwerp
Man is man, Bertold Brecht, Meirteater 1982, regie Mark Schillemans
Oedipus, Hugo Claus, Antigoonteater 1981
kostuumontwerp
Man is man, idem
12 Indiërs uit De reis rond de wereld in 80 dagen, Pavel Kohout, KJT Antwerpen 1982

. Linda SALVA
dekorontwerp
Flower-power, Studio Herman Teirlinck 1981, regie Claude Lombard
kostuumontwerp
Saturnus uit De planeten, GT Horst, ballet Olivia Geerolf 1981

. Ria VERBERGT
dekorontwerp
De Vos, BRT woord + spel 1983, regie John Erbuer

VAKLITERATUUR

Voortaan zal u onder deze rubriek een aantal korte inhouden vinden van interessante vaktijdschriften en wetenswaardige artikels.
In dit nummer willen we u een overzicht geven van wat er aan tijdschriften en publikaties te vinden is in de bibliotheken van UIA, UFSIA en de stad Antwerpen.
Aanvullingen en suggesties zijn steeds welkom.

Universitaire Instelling Antwerpen, blok A, Universiteitsplein 1, Wilrijk

2D- Drama & Dance: subscription office: Advisory centre (Drama/Dance) Education Dep., County Hall, Glenfield, Leicester, Engl. 2E3 8RF
Acteurs: (revue du théâtre) 77 rue Dragon, 13006 Marseille, France
Alternatives Théâtrales: rue de l'Hospice Communal 72, 1170 Bruxelles
Audiovision: direzione e amministrazione: Via Taran o 21, 00182 Roma
The Austalian journal of screentheory: School of Drama, University of New South Wales, P.O. box 1, Kensington, N.S.W.
Biblioteca Teatrale: revista trimestreale di studi e recerche sullo spettacullo, Bulzoni editore s.r.l. Via Liburni 14, 00185 Roma
Broadside: newsletter of the Theatre Library Association, Amsterdam Ave 111, New York, N.Y. 10023
Cahier théâtre Louvain 49: Armand Delcampe, Ferme de Blocry, Place de l'Hocaille, 1348 Louvain-la-Neuve
Canadian Theatre Review: University of Toronto Press, Journals dept., 5201 Dufferin str, Downsview, Ont. M3H 5T8, Canada
Comédie Française: red.+adm.: Comédie Française; place Colette 75001 Paris
Comparative Drama: Western Michigan University, Kalamazoo, MI 49008
Conjunto:Teatro Latino americano, redaction: Casa de las Americas, Tercera y G, El Vedado, La Habana, Cuba
Die Deutsche Bühne: Quatermarkt 5, 5000 Köln 1
Drama: the Quaterly theatre review, the British Theatre Association, 9 Fitzroy Square, London W1P 6AE
The Drama Review: journals dept. the MIT Press, 26 Carleton street, Cambridge, MA 02142 USA
Empirical Research in Theatre: Centre for Communication Research, Bowling Green State University, School of Speech Communi ation, Bowling Green, Ohio 43403
Essays in Theatre: Departement of Drama, University of Guelph, Guelph, Ontario, Canada N1G 2W1
Etcetera: Abbonementsdienst: Vesaliusstraat 1, 3000 Leuven
Gambit: international theatre review, John Calder (publishers) Ltd. 18 Brewerstreet, London W1R 4AS
High Performance: the original performance art magazine, Linda Burnham editor, 240 S Broadway, 5th floor, Los Angeles CA 90012 USA
Jeu: cahiers de théâtre, 426 rue Sherbrooke est, bureau 102, Montreal Quebec H2L 1J6
Latin American Theatre Review: Center of Latin American Studies, the University of Kansas, Lawrence, Kansas 66045
Maske und Kothurn: Internationale Beiträge zur Theaterwissenschaft, Instituut fur Theaterwissenschaft an der Universität Wien, 1010 Wien, Hofburg, Batthyanystiege
New Performance: One 14th street, San Francisco, CA 94103

New York Theatre Critics' Reviews: inc., Four Park Avenue, suite 21 D New York, NY 10016

Nineteenth Century Theatre Research: J.P. Wearing editor, departement of Englisch, University of Arizona, Tucson, AZ 85721 USA

Performing Arts: 325 Spring Street, room 318, New York, NY 10013

Revue d'Histoire du Théâtre: (bibliographie) Publications de la Société d'Histoire du Théâtre, 98 boulevard Kellerman, 75013 Paris

Shakespeare Quaterly: Folger Shakespeare Library, 201 East Capitol Street, S.E. Washington D.C. 20003

Speech and Drama: Society of Teachers of Speech and Drama, 14 Florence Road, Brighton, E. Sussex, BN1 6DJ

Spiel und Theater: Zeitschrift für Amateurtheater Darstellendes Kinderspiel, Shul- und Jugendtheater, Theaterziehung und Medienkunde, Postfach 1160, 6940 Weinheim

Teatervetenskap: Teatervetenskapliga föreningen, box 27062, 102.51 Stockholm 27

Teatrul: Revista a consiliului culturii si educatici socialiste, Republica Socialistă România

Tep: Mensuel du théâtre de l'est parisien, 159 Avenue Gambetta, Paris 20°

Theater::Yale School of Drama, Yale Reportery Theater, 222 York Str. New Haven, Connecticut 06520

Theater der Zeit: Organ des Verbandenes der Theaterschaffenden der DDR, Henschelverlag Kunst und Gesellschaft, 1040 Berlin, Oranienburgerstrasse 67/68

Theater Heute: Orell Füssli + Friedrich Verlag, Postfach 1158 8036 Zürich

Theater Rundschau: Verlag, Bonner Talweg 10, 5300 Bonn 1

Theaterwissenschaftlicher Informationdienst: Theaterwissenschaftliche Literaturübersicht, Theaterhochschule "Hans Otto", 7010 Leipzig, Leninstrasse 16

Theatre Crafts: the magazine for proffesionals in theatre, film, video and the performing arts, 135 Fifth Avenue, New York, N.Y. 10010

TD & T: Theatre Design & Technology, 2635 Kimbrough Circle, Charlottesville, VA 22901

Théâtre International: Institut International du Théâtre, UNESCO, Theatre Dispatch Ltd., 31 Shelton Street, London WC2H 9HT

Theatre Journal: American Theatre Organisation, 1010 Wisconsin Ave N.W., suite 630, Washington DC 20007

ETABL. S DERVEAUX

ALLE WEEFSELS VOOR DECOR

13 KAPELLESTRAAT

B - 8788 WAKKEN

TEL.: (056) 60 22 53

Theatre Notebook: A journal of the history and technique of the Britisch Theatre, the Society for Theatre Research, 77 Kinnerton Street, London SW1X 8ED

Théâtre Public: 41 avenue des Grésillons, 92230 Gennevilliers

Theatre Research International: journals subscriptions departement, Oxford University Press, Walton Street, Oxford OX2 6DP, U.K.

Theatre Studies: official journal of the Ohio State University Theatre Research Institute, Theatre Studies, departement of theatre PAC 226 State University of New York at Albany, New York 12222

Tijdschrift voor Theaterwetenschap: uitgave instituten voor theaterwetenschap te Amsterdam en Utrecht en de afdelingen theaterwetenschappen te Leiden, Groningen en Nijmegen

Time Out: Time Out limited, Tower House, Southampton Street, London WC2E 7HD

TNS: journal du Théâtre National de Strasbourg

TT: Toneel Teatraal, administratie postbus 19304, 1000 GH Amsterdam

Centrum voor Experimenteel Theater: Universiteitsplein, 2610 Wilrijk

UFSIA, Prinsstraat 9, 2000 Antwerpen

Info-Opera: informatieblad van de Opera voor Vlaanderen

Neus: uitkrant van Antwerpen

Kalender Antwerpen: met theaterkrant

De scene: theater, consert, opera & balletleven in Vlaanderen

Der Spielplan: monatliche Theatervorschau, Braunschweig

Theater Rundschau: Bonn

Stadsbibliotheek, tijdschriftenleeszaal, Minderbroedersrui 28, 2000 Antwerpen

Arenakrant: maandelijks magazine van Teater Arena Gent

Arts du Spectacle en Belgique: théâtre, ballet, opera, radio et television en Belgique francophone, Centre d'études théâtrales, Louvain

Berichtenblad: tweemaandelijkse uitgave van theaterclub, Gent

Bibliographic guide to theatre arts: G.K. Hall & Co, Boston

Britisch Theatrelog: incorporating Theatrecrafts, editor Ken Stitt, London, associate Britisch Centre of the ITI

Bühnentechnische Rundschau: Zeitschrift für Theatertechnik, Bühnenbau und Bühnengestaltung, Orga, der Deutschen theatertechnische Gesellschaft, Klasing & Co, Berlin

Bulletin van het Belgisch Centrum van het ITI: Antwerpen

Centrum voor Experimenteel Theater: UIA, Wilrijk

Data: uitgever CET Wilrijk

Documenta: mededelingen van het documentatiecentrum voor dramatische kunst, Rijksuniversiteit Gent

Drama 80: tijdschrift van Pro Drama, werkgroep voor dramatiek, Antwerpen

EP Krantje: Eigentijds Podium, theaterprodukties Antwerpen

Ekstrakt: Wilrijk (onregelmatig)

Etcetera: Leuven Kritak

Gouw en Kern: AKVT

Kollektief internationale nieuwe scène: Brasschaat

Maske und Koturn: Wien

Nationaal Jeugdteater: informatiekrant Nationaal Jeugdteater Gent

Het Nederlandse Theaterboek: jaarlijks, 's Gravenhage staatsuitgave

Tentakel Teaterwerkgroep: nieuwsbode Antwerpen

Theater: Chronic und Bilanz des Bühnenjahres, E. Friedrich Verlag, Velber bei Hannover (bijvoegsel Theater Heute)

Theatre design and technology: journal of the US institute for theatre technology, ed. Bowman, Pittsburg USITT

Le Théâtre en Pologne: revue mensuelle du centre polonais de l'ITI et de l'agence des aute rs (tweetalig engels) Warsawa

Theatre Research: the journal of the international federation of theatre resaerch

Toneelecho: bondsorgaan van het NVKT, St Andries Brugge

U Bent Bent: Belgies-nederlandse teaterprodukties, Olen

Versus: kwartaalschrift voor film en opvoedingskunsten, Nijmegen

Buiten deze nog regelmatig binnenkomende tijdschriften zijn er nog een honderdtal titels van reeds lang geleden of pas onlangs verdwenen tijdschriften.

T E N T O O N S T E L L I N G

JAN VAN EYCKAKADEMIE
Akademieplein 1

MAASTRICHT

TEATERVORMGEVING

WERNER DE BONDT

van 20 april tot 4 mei 1984

"THEATER EN BEELDENDE KUNST"

Saskia Bos, **Een hedendaags Gesamtkunstwerk.**
In september verbleef Saskia Bos in het nabij Rome gelegen dorpje Genazzano, het decor voor het project *Het vlot van Babel*, een project van Carlo Quartucci en Carla Tatò. Temidden van een publiek dat allesbehalve als incrowd bestempeld mag worden, ontrolde zich hier een theaterfestival dat weliswaar niet onder één strakke regie, maar wel vanuit een onderling verwante mentaliteit tot stand kwam, als een hedendaags totaalkunstwerk. Een verslag van twee weken theater. 'Het decor van Genazzano lijkt onaangetast door het recente verleden. Er is niet één boekhandel en ook geen boekje over Genazzano te vinden. De geschiedenis wordt oraal overgeleverd'. Pagina 326

Erno Vroonen, Jan Fabre, **'Gangster worden en alle bestaande kunst vernietigen. Dat lijkt me best een goed idee'.**
Met zijn 'Het is theater zoals te verwachten en te voorzien was', een acht uur durende theaterproduktie, heeft de Antwerpenaar Jan Fabre met een klap alle aandacht gevestigd op zijn werk. Als beeldend kunstenaar en theaterman wist hij geïnspireerd door zowel de geschiedenis van de kunst als die van het theater een voorstelling op de planken te brengen die een heel persoonlijke signatuur had. Toch vraagt Erno Vroonen zich in een gesprek met Jan Fabre af of zijn werk niet al te eclectisch genoemd kan worden. Jan Fabre: 'Ik zal een eclecticus zijn? Het klinkt alsof je een graf voor me aan het graven bent. Als je jaren aan het werk bent en denkt te ontsnappen aan elke etikettering kun je het moeilijk verdragen als iemand zegt dat je eclectisch werkt.' Een vraaggesprek met een Homo Fabere. Pagina 332

Gerrit Timmers, **De hypothese van een gestolen schilderij. Een bronnenonderzoek.**
Als opmaat voor zijn komende tentoonstelling 'De jaloezie geëxposeerd' schrijft Gerrit Timmers van het Rotterdamse Onafhankelijk Toneel over Raul Ruiz, Jean-Luc Godard, Patrick Chereau, Gertrude Stein, Michael Kirby, Alain Robbe-Grillet, Samuel Beckett, Merill Steep, en opnieuw Robbe-Grillet. 'Langzaam leren we de kunstgrepen'. Pagina 338

Franco Quadri, **Een architect van tijd. Bob Wilson of de ontdekking van de tijd.** Pagina 342

Laurence Shyer, **De wereld volgens Wilson.**
Met de première van het eerste deel van Civil WarS in Rotterdam is een begin gemaakt met het grote project van Robert Wilson dat tijdens de Olympische spelen in Los Angeles opgevoerd zal worden . n grote montage van op zichzelf staande delen bewerkt tot een uiterste versie van Amerikaanse opera: 'Wanneer het publiek de theaterzaal in Los Angeles binnenkomt, treft het daar een kleine bruine man aan met daaronder een leeuw.' Franco Quadri schrijft over de vroegere produkties van Wilson en Laurence Shyer geeft een voorbeschouwing over de Civil WarS: 'Een ongeëvenaarde, hoewel nog niet gecreëerde samenvloeiing van verleden, heden en toekomst, van geschiedenis, mythe, en literatuur, van theater, muziek, dans en film.' Pagina 349

Ritsaert ten Cate, **Terug naar de klassieken.**
Onlangs bracht Ritsaert ten Cate in het Mickery Theater een tweedelige theaterproduktie onder de titel 'Terug naar de klassieken'. Deel I, 'For the sake of argument, let's suppose its 4th of May', was gedeeltelijk in de vorm van een galerie-opening geconcipieerd; Deel II, 'Half my father's age', was een monoloog van een verkeersslachtoffer. Een beeldroman van deze voorstellingen begeleid door tekstfragmenten uit het script: 'Als de toespraak is beëindigd laat de monitor opnieuw beelden van een lege ruimte zien'. Op de achtergrond zachte muziek, 'The bed' van Phil Glass uit 'Einstein on the Beach' Als het publiek de zaal verlaat komt ze langs het nu onthulde beeld van Wessel Couzijn: een beeld getiteld 'Auschwitz'.
Pagina 355

Paul Donker Duyvis, **Als een jager in de jungle.** Pagina 351

Paul Groot, **Theater van het geheugen;**
Déjà-vu, een foto-overzicht van inspirerende theaterprodukties.
Een selectie uit een aantal opvallende, aan de beeldende kunst verwante voorstellingen die de afgelopen jaren reeds te zien waren.
Pagina 360

KORTE INHOUD V.D. ARTIKELS UIT "MUSEUMJOURNAAL N° 6 1983"

"FUNERALE"

DRAMATURGIE : CARLO QUARTUCCI, CARLA TATÒ
BEELD : JANNIS KOUNELIS
TEKST : ROBERTO LERICI
MUZIEK : GIOVANNA MARINI
CHOREOGRAFIE : ELSA PIPERNO, JOSEPH FONTANA
TECHNIEK : PIERO SCHIAVONI

OPVOERING : IN DE STADSSCHOUWBURG - EINDHOVEN - FEBR '84
LATER IN VENETIË - SICILIË - BERLIJN.

INHOUD UIT DE BROCHURE :

UITBEELDING VAN DE LIJKSTOET VAN EEN JONG MEISJE VAN PLEZIER.
"KLANTEN EN VRIENDINNEN EREN DE DODE MET HUN HERINNERINGEN EN HALEN HERINNERINGEN OP TER ERE VAN DE DODE. EEN SOORT WEDSTRIJD WIE DE HERINNERING HET ZUIVERST GESTALTE GEEFT EN TEGELIJK EEN DOODSFEEST DAT IN LEVEN VERKEERT. DE IN MEMORIAM-WEDSTRIJD EINDIGT ZONDER OVERWINNAAR. ALLE VERLIEZERS LEGGEN ZICH NEER BIJ DE LEVENSGROTE ABSURDITEIT VAN DE LIJKKOETS. ALLEN TESAMEN ZIJN EEN TERUGGEVONDEN FRAGMENT VAN DE MENS DIE ZICH TEWEER STELT."

BEELD :

JANNES KOUNELIS HEEFT EEN SPANNING IN ZIJN TONEELBEELD GEBRACHT DOOR HET ALS EEN LANGE HORIZONTALE LIJN OP TE BOUWEN. MET VOORAAN EEN INDRUKWEKKENDE 19e EEUWSE LIJKKOETS GETROKKEN DOOR ZWARTE PAARDEN EN ACHTERAAN DE LIJKSTOET STAAT EEN MUZIKANT DIE GANS HET STUK MET EEN BEPAALD RITME BEGELEIDT. DE AKTEURS EVOLUEREN OP HUN EIGEN, SPECIFIEKE MANIER TUSSEN DEZE TWEE POLEN.
DEZE OPSTELLING STOND PRACHTIG IN KONTRAST MET DE LEGE IMMENSE SCENE V.D. EINDHOVENSE STADSSCHOUWBURG, DAT LEEK OP EEN WEGGELOPEN TEKENING VAN SUYDERLAND.

"FUNERALE" MAAKT DEEL UIT VAN EEN TWEE-LUIK ONDER DE VERZAMELNAAM "LA ZATTERA DI BABELE" (HET VLOT VAN BABYLON) —

R. WERCKX.

STADSSCHOUWBURG

Uit: "Museum & Schouwburgnieuws Eindhoven"–

FESTIVAL

La Zattera di Babele

DINSDAG 7 FEBRUARI
Grote zaal vanaf 17.00 uur
WOENSDAG 8 FEBRUARI
Globetheater vanaf 17.00 uur

Bij de opening van de documenta 7, in juni 1982, werd in de schacht van het voormalig trappenhuis van het Museum Fridericianum een 'theaterstuk' opgevoerd. Van boven naar beneden kijkend zag men op de bodem van de donkere schacht (waar 5 jaar tevoren nog de *Honig Pumpe* van Joseph Beuys in bedrijf geweest was) een waaier van brandende kaarsen rondom de akties, Carla Tatò, in een gouden jurk, die de klaagzang van koningin Dido declameerde, een bewerking door Roberto Lerici van de betreffende passage in Vergilius Aeneas. Van terzijde werd ze begeleid door een violist en een trombonist. De regisseur was Carlo Quartucci; het visuele beeld was ontworpen door Jannis Kounellis, beeldend kunstenaar. In de drukte van de vernissage is deze manifestatie door maar weinig mensen gezien, evenals een ander stuk, dit maal ontworpen door Giulio Paolini dat eerder die dag in de schouwburg van Kassel was opgevoerd. Het was warm en de bezoekers zaten liever op het terras van het café Paulus. Drie maanden later, toen de tentoonstelling ten einde liep, kwamen de Italianen nog een keer terug, om in samenwerking nu met acteurs, dansers en musici van het Staatstheater Kassel, vier andere stukken te produceren waaronder een nieuw stuk van Kounellis/Quartucci/Lerici, getiteld *Funerale*: de lijkstoet van een jong meisje van plezier.

Voor ons, die zo lang aan een tentoonstelling hadden gewerkt en ons maandenlang hadden bezig gehouden met de techniek van een expositie (hoe een schilderij in een zaal moet hangen) was de interventie van het theater, een theater waarin ook beeldende kunstenaars een belangrijke rol speelden, van grote betekenis. De inhoud zelf van *Didone* kan zelfs worden opgevat als een manifest. Dido vervloekt Eenas die haar, de geliefde, achterlaat op de kust van Afrika omdat hij een 'hogere' opdracht heeft: hij moet verder trekken om een nieuwe stad, Rome, te grondvesten. Zo begrepen wij dat kunst zich niet alleen in een koel museum hoeft te manifesteren maar ook eruit moet breken om zich in een andere ruimte, bijvoorbeeld die van het theater, in een andere gedaante te kunnen tonen.

Aan de manifestatie in Kassel waren eerdere ontmoetingen met Carlo Quartucci en Carla Tatò voorafgegaan. Ik had ze leren kennen in het atelier van Jannis Kounellis in Rome, toen wij die tentoonstelling in Eindhoven aan het voorbereiden waren. Carlo vertelde me van zijn droom: de conventionele, de vaste vorm van het theater te doorbreken, en hij vertelde hoe hij met dat doel de samenwerking met 2 kunstenaars had gezocht, met Jannis Kounellis en met Giulio Paolini. Later, toen Quartucci en Tatò in Amsterdam waren om een gastoptreden (1981) bij Mickery voor te bereiden, kwamen ze naar Eindhoven om de Kounellis tentoonstelling te zien; onze catalogus, zei Quartucci, was eigenlijk een 'dramaturgie' en hetzelfde vond hij later van de mise-en-scène van de documentaire.

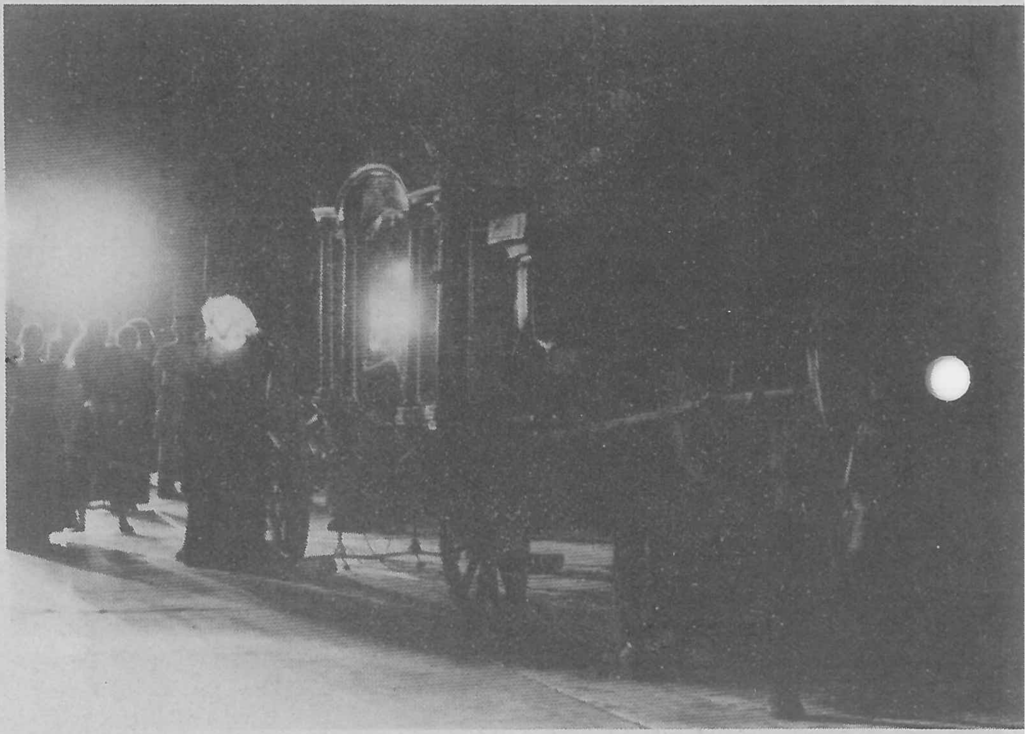

La Zattera di Babele. Carla Tatò in Funerale (zie pag. 7).
Foto: Paolo Pellion di Persano.

STEDELIJK VAN ABBEMUSEUM

Funerale, 1983.

Funerale, 1983.

Foto's: Paolo Pellion de Persano.